1002137441

ROK I KWIECIEŃ 1928 № 1.

GŁOS WARSZAWSKI

Organ Oddziału Warszawskiego
Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.
Miesięcznik.

BIBLIOTECA JAGELLONICA

Koleżanki i Koledzy!

Jak „Głos Nauczycielski" jest głosem całego związkowego nauczycielstwa, tak „Głos Warszawski" niechaj stanie się głosem nauczycielstwa warszawskiego. Zarząd Oddziału Warszawskiego pragnie, aby pismo to objęło całokształt bolączek szkoły powszechnej i nauczycielstwa tych szkół na terenie m. st. Warszawy. Zdajemy sobie dokładnie sprawę z ogromu tych bolączek i na łamach swego pisma pragniemy je ujawnić nie w celu obnażania ran, lecz w celu ich leczenia. Będziemy podawali do wiadomości swych członków głosy Kol. Kol. oraz sami będziemy często poruszali różne sprawy, obchodzące ogół warszawskiego nauczycielstwa, a zarazem będziemy wzywali do pracy w różnych kierunkach na terenie swych Sekcyj. Tu znajdą Koleżanki i Koledzy także sprawy na Zjazd Delegatów Związku, tu znajdą się sprawy na Walne Zgromadzenie członków Oddziału, tu wreszcie znajdą się wszelkie poczynania Zarządu.

Gorąco apelujemy do warszawskiego związkowego nauczycielstwa o współpracę w wykonaniu zamierzanego celu. Mamy niezłomną nadzieję, że Koleżanki i Koledzy szczerze zainteresują się tem naszem pismem i zaczną nadsyłać materjał do druku, a wtedy w niedalekiej przyszłości zbie-

Akc. Nr 1454

rzemy obfity plon tej akcji, która musi nam ulżyć w tej ciężkiej, często niewdzięcznej i źle nagrodzonej pracy w szkole powszechnej, która jednak jest podstawą naszej Odrodzonej Ojczyzny. W imię postawionych celów złączmy swe ramiona i ławą pójdźmy do walki o szkołę powszechną i o swoje prawa na łamach swego pisma. Zarząd Oddziału Warszawskiego wszelkiemi siłami dążyć będzie do złączenia tych ramion, aby sztandar Związku powiewał wysoko i nie zachwiał się nigdy.

Przewodniczący Oddziału
(—) *Piotr Ciesielski*

Na nowe tory.

Ostatnie Walne Zgromadzenie Oddziału odbyło się pod znakiem walki programów. Aby lepiej określić prądy nurtujące wśród szerokich warstw nauczycielstwa związkowego w Warszawie, aby lepiej scharakteryzować podłoże zwalczających się programów, sięgnijmy nieco w przeszłość. Przedewszystkiem należałoby odpowiedzieć sobie na ciekawe pytanie: Czem tłumaczyć to dziwne zjawisko w życiu związkowem naszego Oddziału, iż w bilansie prac organizacyjno-związkowych, w zestawieniach, Ognisko Warszawskie stoi znacznie niżej od innych Ognisk mniejszych miast, np. od Ogniska Krakowskiego? Naczelną przyczyną tego jest zbyt bliskie sąsiedztwo z Zarządem Głównym. Zarząd Główny w swych poczynaniach angażował czynniejszych członków stołecznego Ogniska, przez co pozbawiał go stałych i zdecydowanych kierowników. Przyczem ciągła opieka w tej lub innej formie przeszkadzała usamodzielnieniu się tak licznego Oddziału. Wtedy to Oddział żył duchową treścią Zarządu Głównego. Ongiś nader pomyślna frekwencja Walnych Zgromadzeń przy ul. Drewnianej powstawała na skutek mniej lub więcej ciekawych referatów luminarzy Związku. Później nastał okres oziębionych stosunków, a życie Oddziału naszego obumarło. Od pewnego czasu poczęło szukać nowych form życia organizacyjnego. Celem uaktywnie-

nia Oddziału Warszawskiego ustalono natępujące zasady: 1) sprawność Walnych Zgromadzeń, 2) uruchomienie Sekcyj, na posiedzeniach których poruszanoby najaktualniejsze sprawy zawodowe i organizacyjne, 3) zadecydowano konsekwentnie przeprowadzić organizację Ognisk Szkolnych, jako najmniejszych komórek związkowych na terenie Warszawy. Nicią wiążącą wszystkich członków z powyższemi poczynaniami, stał się biuletyn, który był wysyłany do każdego członka. Usprawnione Walne Zgromadzenia (terminami od godz. 11-ej do godz. 14-ej i z przygotowanym materjałem dyskusyjnym) cieszą się coraz większą frekwencją, Sekcje rozpoczęły swą pracę dość owocnie, wreszcie biuletyn zamienił się na stałe pismo Ogniska Warszawskiego, które to pismo niewątpliwie ułatwi przeprowadzenie organizacji Ognisk Szkolnych. Oto formy życia organizacyjnego, przemyślane i wypróbowane w ciągu dwóch lat. Teraz w postępie organizacyjnym starły się ideje programowe. W przededniu wyborów Zarządu Oddziału Warszawskiego zarysowały się dwa poglądy na wybory samego Zarządu. Grupa młodych kolegów wycofała się z listy większości, zapowiadając, że pójdzie samodzielnie do wyborów. Czyn zaś swój motywowali tem, że przy tworzeniu nowego Zarządu nie powinniśmy wybierać tylko osób, a programy, pod któremi mogą być podpisani nieznani bliżej w pracy społecznej członkowie. Na wyborach zgłosili swój program.

Koledzy z listy większości nie starali się przelicytować ich w obietnicach. Zapowiedzieli obronę zawodową, usamodzielnienie i uaktywnienie Ogniska Warszawskiego, oczywiście, w ramach statutu naszego Związku. Jako środki wskazali nowe formy organizacyjne: Ogniska Szkolne, Sekcje, gazetę Ogniska i t.p. Że wśród Kolegów z mniejszości panował przy układaniu programu euforyczny nastrój, zacytujemy w całości choćby jeden przykład: „Dążenie do wyrobienia społecznego członków tak, żeby każdy był przygotowany do zajęcia każdego stanowiska społecznego w Związku i w Państwie". Walka programów to dowód, że w szerokich masach nauczycielstwa stołecznego budzi się życie związkowe, że praca organizacyjna naszego Odziału idzie na nowe tory. Boć najgorszą rzeczą we wszelkich poczynaniach jest bierność członków. Niechaj nie braknie

ani jednego członka przy pracach związkowych. Każdy z nas winien zadeklarować się do pracy w jakiejkolwiek formie. Wierzymy, że stołeczne Ognisko zbiorową pracą stanie na straży ideałów związkowych.

(—) *Piotr Wysocki.*

Wyniki wyborów.

Na Walnem Sprawozdawczem Zgromadzeniu członków Oddziału Warszawskiego dnia 25-go marca 1928 r. wybrano: Na przewodniczącego — kol. Piotra Ciesielskiego, do Zarządu Oddziału Kolegów: Wysockiego Piotra, Podurgiela Piotra, Okoniewską Annę, Raczkę Stanisława, Włodarskiego Józefa, Najmołę Stanisława, Tomczaka Antoniego, Abramowicza Tomasza, Maja Kazimierza, Zieleńczykównę Halinę, Kiełczykowskiego Edwarda, Kessla Ryszarda, Kmitową Paulinę, Zatorskiego Kazimierza, Ligaszewskiego Leopolda, Gawskiego Wacława. Przyjętym tradycyjnie zwyczajem członkowie Zarządu i ich zastępcy mają jednakowe prawa i obowiązki. Do Sądu Honorowego zostali wybrani Koledzy: Baraj Jan, Ciesielski Józef, Gabszewiczówna Stefanja, Nowakowska Bronisława i Sikorski Stanisław. Do Komisji Rewizyjnej Koledzy: Grzybowski Edward, Krubski Wacław i Pajda Jan.

Ukonstytuowanie się Zarządu Oddziału Warszawskiego.

Dnia 2-go kwietnia b.r. Zarząd Oddziału Warszawskiego ukonstytuował się w sposób następujący:

wiceprzewodniczący — kol. Piotr Wysocki
sekretarz — kol. Edward Kiełczykowski
skarbnik — kol. Piotr Podurgiel
administrator — Stanisław Raczko
gospodarz — kol. Leopold Ligaszewski.

Wybory do Rady Szkolnej Okręgowej m. st. Warszawy.

Związek Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych świadom jest, że podniesienie się szkolnictwa naszego uza-

leżnione jest od wielu czynników, wśród których na naczelnem miejscu stoi ustosunkowanie się samego społeczeństwa do szkoły. W miarę też możności staramy się na czynnik ten wpływać. Dotychczasowa urzędowa reprezentantka stolicy, Rada Szkolna Okręgowa st. m. Warszawy, nie wykazała wiele zrozumienia dla spraw szkolnictwa, zawikłała się we własne nici biurokratyzmu, obracając się około drobnych kwestyjek. Nasz reprezentant, zajmując krytyczny stosunek do prac Rady, stale był wyrazicielem zapatrywań nauczycielstwa i dążył do wskazania Radzie szerszych horyzontów.

Obecnie nastąpiły poważne zmiany personalne w łonie Rady, i spodziewać się należy, iż radykalnie zmieni się stosunek Rady do spraw szkolnictwa. Do pracy w Radzie stają ludzie żywi i z dużym rozmachem.

Na kandydata do reprezentowania nauczycielstwa w Okręgowej Radzie Szkolnej Zarząd Oddziału Związku wysunął ponownie kol. Stanisława Najmołę, któremu dotychczas wypadło być opozycyjnym członkiem Rady, a obecnie otwierają się horoskopy do współpracy pozytywnie-twórczej.

Na zastępcę do Rady postawiliśmy kandydaturę kol. Stanisława Rżyski.

Sprawy mieszkaniowe.

Jedną z bardziej ważnych i pilnych do uregulowania spraw nauczycielskich jest sprawa dostarczania przez gminy miejskie i wiejskie mieszkania nauczycielowi szkoły powszechnej ciąży na gminie w myśl art. 1 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o budowie publicznych szkół powszechnych. (Dz. Ustaw Rzp. Nr. 18 poz. 144). Obowiązku tego gminy nie spełniają należycie. Np. gmina warszawska (Magistrat), pobudowawszy w kilku punktach domy, przeznaczone na mieszkania nauczycielskie, trzeba dadać w znikomym procencie zapotrzebowania, pobiera komorne od nauczycieli, którzy zajmują mieszkania w tych domach. Tych nauczycieli, którzy dobrowolnie nie chcą płacić, Magistrat podaje do sądu. Jedna z takich spraw, a mianowicie sprawa kol.

Kędzierskiego już się odbyła. Oczywiście sąd wydał wyrok, według którego kol. Kędzierski ma zapłacić komorne. Od wyroku jest wniesione odwołanie. Jednocześnie sprawa została skierowana do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o uchylenie decyzji Magistratu m. Warszawy, którą nałożono czynsz komorniany na nauczycieli, zajmujących mieszkania w domach magistrackich. Ministerstwo to, mimo że upływa już rok czasu od chwili wniesienia zażalenia, nie rozstrzygnęło sprawy definitywnie, rzekomo z tego powodu, że podobna sprawa, poruszona przez jedną z gmin, znajduje się w Najwyższym Trybunale Administracyjnym.

W miesiącu grudniu ub. r. Zarząd Oddziału wniósł do wszystkich władz m. st. Warszawy obszerny memorjał w sprawie budowy mieszkań przy budujących się gmachach szkolnych.

Równolegle w m-cu styczniu została formalnie zawiązana Spółdzielnia Mieszk. Nauczycieli Szkół Powsz. m. st. Warszawy, Zarząd której robi usilne starania, aby obrany przy ul. Jagiellońskiej plac został wreszcie formalnie przydzielony do tej Spółdzielni. Od chwili formalnego przejęcia tego placu Zarząd rozpocznie właściwą pracę budowy domu.

Sekcje połączone.

Dnia 27 i 28 maja, t. j. w czasie Zielonych Świąt staraniem Sekcji Muzycznej organizuje się wielka wycieczka — zabawa do Płocka. Na program złożą się 1) Na statku od godz. 9-ej do 17-ej: a) generalna próba orkiestry i chóru nauczycielskiego, b) tańce, c) atrakcje radjowo-muzyczne, megafon, nadawanie koncertu i zabawy naszej stacji nadawczej, zainstalowanej na statku, d) zdjęcie fotograficzne, e) niespodzianki.

2) W Płocku wieczorem: a) koncert orkiestry i chóru nauczycielskiego w teatrze, b) rano dnia 28-go maja zwiedzanie miasta, c) powrót do Warszawy. Ze względu na organizację tej zabawy (specjalne wynajęcie statku) uprzejmie prosimy o zgłaszanie uczestnictwa w zabawie do dnia 10-go maja wraz z zadatkiem. Koszta wycieczki zależnie od frekwencji wyniosą od 4-ch do 8-miu złotych. Zgłoszenia przyjmuje sekretarjat od 9-ej do 3-ej pp.

II. Orkiestra związkowa.

Kolegów (żanki) grających na instrumentach dętych i smyczkowych, prosimy o zgłaszanie się do orkiestry. Próby odbywają się we wtorki od 8-ej do 10-ej wiecz. w niedzielę od 11-ej do 1-ej pp.

III. Pierwsza zbiórka chóru nauczycielskiego.

W dniu 28 kwietnia (sobota) o godz. 20-ej (8 wiecz.) w lokalu Oddziału — ul. Marszałkowska 123 odbędzie się pierwsze organizacyjne zebranie chóru. Po zebraniu i zapisach b. ciekawy koncert radjowy z interesującemi doświadczeniami stacji nadawczej, zainstalowanej w naszym lokalu. Po koncercie dancing towarzyski przy wyborowym jazzbandzie. Wstęp dla członków chóru i wprowadzonych gości bezpłatny. Aparaty stacji nadawczej użyczone przez reprezentację angielskiej firmy „Amplion Graham" Lmdt.

IV. Drugi koncert dydaktyczny.

Sekcja muzyczna Oddziału Warszawskiego Zw. P. N. S. P., mając na celu doniosłą akcję w dziedzinie umuzykalniania szerokich warstw społeczeństwa, organizuje w dniu 20-go maja b. r. o godz. 20-ej (8 wiecz.) w sali Konserwatorjum Warszawskiego — ul. Okólnik 1, drugi, a zarazem ostatni w sezonie — koncert dydaktyczny. Celem jego jest ugruntowanie zainicjowanych przez naszą Sekcję nowych wzorów koncertów, które znajdą w zastosowaniu na wszelkich placówkach kulturalno-oświatowych. W koncercie weźmie również czynny udział i publiczność zgromadzona na sali. Program nowy. Ceny biletów od 3 do 1 zł., — stojące dla młodzieży 50 gr. Treść koncertu podana zostanie w afiszach i programach. Przybywajcie licznie! Niech z członków Oddziału nie zbraknie nikogo.

V. Sekcja Wychowania Fizycznego.

Istniejąca przy Oddziale Warszawskim Sekcja Wychowania Fizycznego po dokonaniu reorganizacji pragnie pod nowem kierownictwem przystąpić nareszcie do pracy. Acz-

kolwiek sławne „carpe diem" Horacego nie zostało w pracy przez dawne kierownictwo tej Sekcji przyjęte i najlepsze okazje wraz z minionemi tygodniami i miesiącami bezpowrotnie do przepastnych głębin morza czasu spłynęły, to jednak nie należy nam rozpaczliwie ramion załamywać lub złościć się, bo nikt olbrzymiego koliska chronosu zatrzymać, ani zwrócić nie zdoła. Przeciwnie, chwytamy moment najmniej może dla nas odpowiedni i decydujemy się na gorący apel do Szanownego Nauczycielstwa Związkowego o stawienie się do pracy w myśl maksymy Juvenala „Mens sana in corpore sano". Chcemy choć w części powetować stracony nie z naszej winy czas i jeszcze przed ferjami letniemi rozpocząć pracę w Sekcji, organizując gry i zabawy ruchowe dla pań i dla panów, a o ile znajdą się osoby chętne, to rozpoczniemy również ćwiczenia rytmu i plastyki dla pań. Co się tyczy gimnastyki, lekkiej atletyki i sportu, to sprawy te, jako wymagające technicznego przygotowania, odpowiedniego lokalu, sprzętu i t. p., zostaną dopiero po wakacjach w czyn wprowadzone. Sekcja pragnie również przez zaangażowanie fachowców zorganizować odczyty, pogadanki i porady z zakresu metodyki i dydaktyki tego przedmiotu w programie szkoły powszechnej. Wszelkich informacyj udziela kierownik Sekcji — kol. Raynhold Früboes w piątki od godz. 20-ej do 21-ej.

VI. Sekcja Statystyczna.

Przy Zarządzie Oddziału Warszawskiego istnieje Sekcja Statystyczna, której celem jest prowadzenie prac nad poznaniem warunków bytu nauczycielstwa. W roku bieżącym planowane są prace, dotyczące warunków mieszkaniowych nauczycielstwa, udziału nauczycieli pracy społecznej, oraz uposażenia nauczycielstwa. Zarząd Sekcji prosi chętnych Kolegów do pracy o zgłaszanie się do kierownika Sekcji, Kol. Walenty w każdą środę w godz. 19—20 w lokalu Oddziału.

VII. Samopomoc.

Kasa Pożyczkowo-Oszczędnościowa „Samopomoc" przy Oddziale Warszawskim Związku P.N.S.P. — ul. Marszałkowska 123 przyjmuje wkłady na dziewięć procent i udziela po-

życzek na dwanaście procent w stosunku rocznym. Wkłady przyjmuje kancelarja Związku w godz. biurowych i wiecz. od godz. 7-ej do 9-ej. Pożyczki są wydawane w dniu 1-ym każdego miesiąca. Dyżury Kasy w soboty od godz. 20-ej do 21-ej. Kierownik Sekcji R. Kessel.

VIII. Sekcja Pedagogiczna.

Reforma szkolna w Wiedniu. Na całym kontynencie Europy nigdzie niema obecnie tak ciekawych poczynań w dziedzinie metod nauczania i posunięć organizacyjnych, jak w Wiedniu.

O reformie tej zda sprawę kol. J. Włodarski w lokalu Związku, w piątek, dn. 4 maja o godz. 8-ej wiecz. Kolega Włodarski miał możność niedawno zetknąć się ze szkołami i zakładami wychowawczymi miasta Wiednia.

Dzień Spółdzielczości.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dorocznym zwyczajem zezwoliło szkołom, aby w dniu 2-go czerwca b. r. poświęciły jedną godzinę lekcyjną na pogadanki—obchody w celu propagandy spółdzielczości. W związku z tem dnia 16-go maja o godz. 19½ odbędzie się w lokalu Związku Spółdzielni Spoż. R. P. — ul. Nowogrodzka 21 zebranie kierowników i sympatyków spółdzielni szkolnych z następującym porządkiem dziennym: 1) Dzień spółdzielczości, 2) Sprawa Sekcyj Spółdzielni szkolnych. Wstęp dla wszystkich bez względu na przynależność organizacyjną.

Pośrednictwo w zakupach.

Zarząd Oddziału zawarł umowę z krawcem p. Zającem (Śniadeckich 6, front), który na dogodnych warunkach za pośrednictwem Oddziału Warszawskiego będzie robił ubrania z materjału kupionego przez interesanta lub swojego. Spłacanie należności można rozłożyć na raty, które będą strącane z list płacy. Asygnaty wydaje sekretarjat od godz. 9-ej do 15-ej i od 18 do 20-ej wiecz.

Ponadto przypominamy, że za pośrednictwem Związku kupować można na raty w następujących firmach:

„Aljot“ — Konfekcja damska i męska
B. Herse — Dom towarowy
St. Węgierski — Magazyn bławatny
„Węglówka“ — Skład Węgla.
H. Garbarska — Magazyn konfekcji damskiej.

IX. Przyjmowanie nauczycieli do Konserwatorjum.

Koledzy (żanki), pragnący w przyszłym roku szkolnym studjować muzykę na Wydziale Nauczycielskim, winni w pierwszych dniach maja b. r. załatwić wszelkie formalności kancelaryjne (jak wnieść podanie i złożyć dokumenty) i w dniu 7-go maja t. r. stawić się do egzaminu wstępnego. Szczegółowych informacyj udziela Sekcja Muzyczna Oddziału Warszawskiego Zw. P.N.S.P. — Kierownik Sekcji Kaz. Zatorski.

Redaktor odpowiedzialny: *Piotr Wysocki.*

Wydawca: *Zarząd Oddziału Warszawskiego Związku P. N. S. P.*
Marszałkowska 123, tel. 117-29.

Zakł. Graf. „Drukarnia Bankowa” Warszawa, Moniuszki 11.